

Kür op Muziek

Per 1 april 2021

Deze KNHS Kür brochure maakt je wegwijs in het maken, rijden en de beoordeling van een Kür op muziek. Deze brochure is gebaseerd op het boekje “Kür op Muziek” geschreven door Jan Peeters en Claartje van Andel. De Kür op muziek heeft in de afgelopen jaren nogal wat ontwikkelingen doorgemaakt en dit is verwerkt in deze nieuwe online brochure.

In deze brochure wordt een algemene uitleg geven over de Individuele Kür op muziek. Daarnaast wordt er een specifieke uitleg gegeven voor de bepalingen en eisen aan de Kür per klasse. Ook de bepalingen voor het rijden van een Pas de Deux en de Kür op muziek voor viertallen krijgen aandacht in deze brochure.

De Kür op muziek geeft je de mogelijkheid om de sterke punten van je paard met oefeningen op muziek te benadrukken. De Kür wordt op muziek gereden. De muziekkeuze is in principe volkomen vrij, maar is wel erg belangrijk. Het gaat niet om het rijden van een proef **met** muziek, het gaat om het rijden van een proef **op** muziek. Een verstandige deelnemer houdt natuurlijk rekening met de toegankelijkheid van de muziek voor jury en publiek.

De speciale voordelen van een Kür voor deelnemer, publiek en jury komen samengevat neer op het volgende:

- Jij kunt de kwaliteiten van je paard optimaal tonen. Dit is het uitbuiten van de mogelijkheden die een Kür biedt.
- Verplichte onderdelen mag je meerdere keren tonen, en worden altijd door de jury beoordeeld met een cijfer in het technische gedeelte.
- Een mislukt onderdeel kun je herhalen. Wanneer goed uitgevoerd kan dit het eerdere lage cijfer voor dit onderdeel eventueel wat compenseren.

In deze brochure is een uitleg te vinden over de regels voor het deelnemen aan wedstrijden en worden oefeningen en de beoordeling daarvan besproken. Kijk voor alle reglementaire bepalingen in het Wedstrijdreglement Dressuur. De Kür protocollen met de verplichtte onderdelen kun je downloaden vanaf de website.

Inhoudsopgave

Algemeen.....	5
Verplichte onderdelen.....	5
Waar moet je aan denken bij het maken van een Kür op muziek?	5
Wat zijn de toegestane oefeningen in een Kür op muziek?.....	6
Binnenkomen, halthouden en groeten	6
Minimale voorwaarden bij de verplichte onderdelen	6
Zijgangen	6
Verruimingen, middengangen en uitgestrekte gangen	6
De stap	6
Keertwendingen	7
De galoppirouette	7
Piaffe pirouettes	7
Appuyementen in Passage	7
De beoordeling.....	8
Het niet tonen van een verplicht onderdeel.....	8
Het tonen van onderdelen uit een hogere klasse	8
Het bewust zwaarder uitvoeren van verplichte onderdelen	8
Het niet correct (volgens de regels) uitvoeren van verplichte onderdelen.....	9
Het tonen van oefeningen beneden het niveau	9
Fouten van de ruiter	9
De verschillende klassen.....	10
De Kür op L-niveau.....	10
De Kür op M-niveau	10
De Kür op Z-niveau pony's en Z1 niveau paarden.....	10
De Kür voor Junioren / klasse Z2 paarden	11
De Kür op ZZ-Licht niveau	12
De Kür voor Young Riders / ZZ-Zwaar.....	12
De Kür op Lichte Tour (FEI Intermediate I Freestyle) niveau	13
De Kür op Zware Tour niveau.....	14
Wat wordt er beoordeeld in het artistieke deel van het Kür-protocol.....	15
Waarom zijn de punten vaak hoger in een Kür op Muziek?	15
Hoe zit het met de choreografie	16
Wat is van belang bij het artistieke gedeelte op het protocol?	16

De impuls, regelmaat en soepelheid	16
De harmonie tussen ruiter en paard (bij viertallen: in carrouselverband)	17
De choreografie en de verdeling over de rijbaan.....	17
Goed afgewogen moeilijkheidsgraad	17
De muzikale interpretatie en muziekkeuze	19
De praktijk van een Kür	22
Algemene eisen: het Wedstrijdreglement Dressuur	23
Teamdressuur; Pas-de-deux en viertallen Kür op muziek	23
Algemene eisen Teamdressuur: het reglement.....	24
Specifieke bepalingen voor Kür op muziek voor viertallen en Pas-de-Deux (pony's en paarden):.....	25

Algemeen

Een wedstrijdorganisatie kan een Kür op muziek uitschrijven voor de klassen L t/m Grand Prix. De klassen L1 en L2 worden gezien als de klasse L, de klassen M1 en M2 worden gezien als de klasse M in de Kür op muziek. Daarnaast bestaan er speciale Kür rubrieken voor viertallen in de klassen L t/m ZZ voor paarden en L t/m Z voor pony's en Pas de deux in de klassen L t/m Z. Voor startgerechtigdheid in de individuele Kür op muziek geldt hetzelfde als voor de reguliere klassen. Dit betekent bijvoorbeeld dat wanneer je startgerechtigd bent in de klasse L1 dressuur je een Kür op muziek in de klasse L mag rijden. Meer reglementaire bepalingen kun je terugvinden in het wedstrijdreglement dressuur.

Verplichte onderdelen

Een vrije Kür op muziek is niet zo vrij dat je helemaal zelf mag bepalen wat je laat zien in je Kür. Voor elke Kür, op welk niveau dan ook, geldt dat je een hele serie verplichte oefeningen moet laten zien. De volgorde van die verplichte oefeningen is wel vrij. De verplichte onderdelen op een Kür protocol zijn te downloaden vanaf de website.

Het is belangrijk dat je je choreografie zo inricht dat de getoonde oefeningen ook daadwerkelijk door de jury te beoordelen zijn.

Ook staat het je vrij, zolang de maximale tijdsduur van de kür niet is overschreden, om niet-verplichte onderdelen te laten zien, zolang deze tenminste de moeilijkheidsgraad van het gevraagde niveau niet te boven gaan. Het is niet toegestaan om oefeningen te tonen die boven het niveau liggen van de klasse waarin je de Kür rijdt.

Bij de diverse verplichte onderdelen staan minimale voorwaarden genoemd op het protocol. Wanneer achter een verplicht onderdeel een aantal meters staat vermeld dan dient dit aantal meters ononderbroken te worden getoond. Zijgangen dienen te worden getoond zowel op de linker- als op de rechterhand. Appuyeren en wijken is in schuimte vrij, waarbij een zigzag-appuyement als één zijgang wordt beschouwd

Waar moet je aan denken bij het maken van een Kür op muziek?

Elke ruiter probeert natuurlijk een Kür samen te stellen die de meeste punten oplevert. Iedereen probeert de resultaten van zijn africhting op die wijze te tonen dat de mooiste oefeningen van het paard het beste tot hun recht komen.

Dit heeft niets met het verdoezelen van fouten te maken of met het ontwijken van het doel en de algemene principes van de dressuur.

Het gaat erom dat een mooie Kür voor jou en je paard plezierig moet zijn om te rijden en dat een goede proef er eentje is die harmonieus en oog- en oorstrelend is. Kortom, een echte show voor het publiek. Het is verstandig bij het samenstellen van een Kür rekening te houden met de aard van je paard en natuurlijk met die van jezelf.

Bij een kijkerig paard kun je bijvoorbeeld heel goed beginnen met het richten van de aandacht van je paard op jou door bijvoorbeeld een slangenvolte te rijden waarbij je je paard tot ontspanning brengt. Ook schouderbinnenwaarts is in zo'n geval een goed begin, een oefening waarbij je paard niet richting die drukke tribune kan kijken.

Hoe schitterend je paard ook kan uitstrekken, het is niet verstandig om een bepaald onderdeel te vaak te tonen het kan namelijk je artistieke beoordeling negatief beïnvloeden.

Wat zijn de toegestane oefeningen in een Kür op muziek?

De algemene reglementaire bepaling bij een Kür op muziek is dat de proef het gevraagde niveau niet te boven mag gaan.

Een Kür moet je altijd uit het hoofd rijden.

Binnenkomen, halhouden en groeten

Het binnenkomen, halhouden en groeten moet op de A-X-C-lijn, waarbij het is toegestaan vanuit stap, draf of galop binnen te komen, uitsluitend met het front recht naar de voorzitter van de jury bij C. Voor de klassen L en M is het natuurlijk alleen toegestaan in stap of draf binnen te komen.

Fouten/ vergissingen en vallen voor het halhouden en groeten aan het begin van de proef worden meegenomen in het technische onderdeel halhouden en in het cijfer voor de rijvaardigheid en harmonie t/m de klasse Z1 en in het cijfer voor harmonie vanaf de klasse Z2. Dit omdat de proef start bij het binnenkomen bij A.

Aan het begin en einde van de proef moet je altijd groeten met het front naar de voorzitter van de jury.

Minimale voorwaarden bij de verplichte onderdelen

Bij de diverse verplichte onderdelen staan minimale voorwaarden genoemd op het protocol. Wanneer achter een verplicht onderdeel een aantal meters staat vermeld dan dient dit aantal meters ononderbroken te worden getoond.

Zijgangen

Zijgangen moeten worden getoond zowel op de linker- als op de rechterhand.

Appuyeren en wijken is in schuine vrij, waarbij een zigzag- appuyement als één zijgang wordt beschouwd.

Een niet correcte vliegende galopwissel aan het einde van een galopappuyement vermindert het cijfer van het galopappuyement vanaf de klasse ZZ-Zwaar/ Young Riders. In de klassen Z2 paarden/Junioren en ZZ-Licht wordt dit meegenomen in het cijfer voor de vliegende galopwisselingen.

Wanneer zijgangen minder scherp worden getoond dan in de reguliere proeven wordt gevraagd, wordt dit als (te) gemakkelijk te zien.

Travers en renvers zijn altijd toegestaan vanaf het Kür niveau M.

Verruimingen, middengangen en uitgestrekte gangen

De uitgestrekte draf dient op de rechte lijn te worden getoond. De uitgestrekte draf getoond op een volte of door twee hoeken wordt gezien als middendraf.

Een niet correcte vliegende galopwisseling aan het einde van de uitgestrekte galop vermindert het cijfer van de uitgestrekte galop voor de klassen vanaf ZZ-Zwaar/ Young Riders. In de klassen Z2 paarden/ Junioren en ZZ-Licht wordt dit meegenomen in het cijfer voor de vliegende galopwisselingen.

De stap

De stap moet minimaal over 20 meter worden uitgevoerd in een niet zijwaartse beweging. (Dit mag wel op een gebogen lijn zijn) anders levert dat onderdeel maximaal een 4,5 op voor het technische cijfer, het cijfer voor moeilijkheidsgraad wordt met 0,5 vermindert, ook het cijfer voor choreografie wordt met 0,5 vermindert.

Keertwendingen

De (verzamelde) stap mag worden onderbroken door keertwendingen.

De galoppirouette

Om een zo hoog mogelijke score voor een galoppirouette (half, heel of 2x) te krijgen, moet deze vanuit en naar een verzamelde galop worden getoond.

Galoppirouettes van en naar stap of piaffe (dit laatste in de Grand Prix) mogen worden getoond naast de verplichte galoppirouettes. Wanneer alléén galoppirouettes van en naar stap of piaffe worden getoond geldt dat het technische cijfer voor het betreffende onderdeel maximaal een 4,5 kan zijn en de cijfers voor zowel choreografie als moeilijkheidsgraad zijn maximaal een 5,5. Een dubbele pirouette moet gejureerd worden als 1 oefening (1 verplichte pirouette) en niet beoordeeld als 2 afzonderlijke pirouettes. Wanneer een combinatie van pirouettes (links en rechts) wordt getoond, moeten tussen de verschillende pirouettes minimaal 3-4 galopsprongen worden getoond.

Piaffe pirouettes

Piaffe pirouettes zijn toegestaan wanneer ook het verplichte onderdeel piaffe met een minimum van 10 passen rechtuit getoond wordt. Piaffe en piaffe-pirouettes krijgen altijd een technisch cijfer voor piaffe, elke keer dat het getoond wordt, als aanvulling op de gevraagde piaffe met een minimum van 10 passen recht. Wanneer je het verplichte onderdeel niet toont maar alléén de piaffe -pirouette dan kan het eindcijfer voor piaffe niet hoger zijn dan een 4,5 en voor zowel choreografie als moeilijkheidsgraad kan maximaal een 5,5 worden gegeven. Piaffe-pirouettes kunnen op verschillende manieren worden getoond van 90 – 360 graden, of met verschillende veranderingen van richting. Meer dan 360 graden in één richting wordt niet aanbevolen in een goede choreografie.

Piaffe-pirouettes kunnen alléén meegenomen worden in het cijfer voor de moeilijkheidsgraad wanneer deze getoond worden voor een 7 of meer.

Appuyementen in Passage

Appuyementen in passage mogen worden getoond, alléén wanneer de verplichte passage van minimaal 15 meter aaneengesloten ook wordt getoond. Appuyementen in passage worden dan iedere keer dat deze wordt getoond naast het verplichte onderdeel meegenomen in het technische cijfer voor de passage.

Appuyementen in passage kunnen worden getoond als enkel appuyement of als zig-zag. Ze moeten in ieder geval minimaal 5 meter zijwaarts getoond worden om ze als appuyement te kunnen herkennen.

Appuyementen in passage kunnen alléén meegenomen worden in het cijfer voor de moeilijkheidsgraad wanneer deze getoond worden voor een 7 of meer.

De beoordeling

Het niet tonen van een verplicht onderdeel

Wordt een verplicht onderdeel helemaal niet uitgevoerd dan wordt een 0 voor het betreffende onderdeel gegeven in het technische deel van het protocol.

De (artistieke) cijfers voor choreografie en voor moeilijkheidsgraad zijn dan maar maximaal een 5,5. Wanneer je vaker onderdelen niet toont, dan gaan de cijfers voor choreografie en voor moeilijkheidsgraad omlaag met 0,5 per keer dat een onderdeel is weggelaten.

Het tonen van onderdelen uit een hogere klasse

Het is niet toegestaan om onderdelen te tonen die liggen boven het gevraagde niveau van de klassieke proeven uit het dressuurproevenboekje. Er wordt geen cijfer gegeven in het technische deel omdat dit onderdeel niet gevraagd wordt. De (artistieke) cijfers voor choreografie en voor moeilijkheidsgraad zijn dan maar maximaal een 5,5. Wanneer je vaker onderdelen toont boven het gevraagde niveau, dan gaan de cijfers voor choreografie en voor moeilijkheidsgraad omlaag met 0,5 per keer dat een onderdeel van een hogere klasse wordt getoond. Er vindt geen uitsluiting plaats.

Voorbeelden van onderdelen uit een hogere klasse zijn;

- Het tonen van vliegende galopwisselingen in de klasse Z1 of in de klasse Z2 pony's. Het tonen van een galoppirouette in de klasse Z2 of piaffe en passage in bijvoorbeeld de Lichte Tour.
- Het rijden van vliegende galopwisselingen in de klasse ZZ-Zwaar en Lichte Tour in een serie van om de 2 sprongen of om de sprong. (Is een onderdeel uit een hogere klasse)

Het bewust zwaarder uitvoeren van verplichte onderdelen

Wanneer je de in de klassieke proeven omschreven oefeningen bewust een keer anders (zwaarder / moeilijker) uitvoert dan zoals deze oefeningen in de klassieke proeven omschreven staan, dan krijg je voor dat onderdeel maximaal een 4,5 (mits minimaal 1 x correct getoond). Tevens mogen de (artistieke) cijfers voor zowel de choreografie als de moeilijkheidsgraad dan maar maximaal een 5,5 zijn.

Wanneer je vaker onderdelen bewust anders (zwaarder) toont, gaan deze cijfers voor choreografie en voor moeilijkheidsgraad omlaag met 0,5 per keer.

Voorbeelden van het zwaarder uitvoeren van verplichte onderdelen zijn;

- Het rijden van een keertwending in stap van meer dan 180 graden in de klassen M t/m ZZ-Licht.
- Het tonen van vliegende galopwisselingen in een serie van om de 4 sprongen of minder in de klasse Z2 en ZZ-Licht paarden. Dit geeft een onvoldoende als eindcijfer voor de vliegende galopwisselingen, ongeacht de beoordeling van andere vliegende galopwisselingen.
- Galop appuyementen (Zigzag) in de klassen Z2 paarden/ Junioren en de klasse ZZ-Licht waarbij meer dan éénmaal van richting wordt veranderd. Dit geeft een onvoldoende als eindcijfer voor de galop appuyementen, ongeacht de beoordeling van andere galop appuyementen.
- Het rijden van meer dan een halve pirouette in de klassen ZZ-Licht en ZZ-Zwaar
- Duidelijk meer dan een hele pirouette in de klasse LT
- Duidelijk meer dan twee pirouettes in de klasse ZT achter elkaar doorgesprongen.

Het niet correct (volgens de regels) uitvoeren van verplichte onderdelen

Wordt een verplicht onderdeel op geen enkel moment correct uitgevoerd dan wordt dit beoordeeld met maximaal een 4,5 voor het betreffende onderdeel, de (artistieke) cijfers voor choreografie en voor moeilijkheidsgraad zijn dan maar maximaal een 5,5. Wanneer je vaker onderdelen niet correct toont, dan gaan deze cijfers voor choreografie en voor moeilijkheidsgraad omlaag met 0,5 per keer.

Dit is bijvoorbeeld zo wanneer je de verplichte 20 meter stap toont in een zijwaartse beweging. Wanneer je de stap toont in een zijwaartse beweging zoals bijvoorbeeld een schouderbinnenwaarts of een appuyement. Of wanneer je de uitgestrekte draf op een volte toont.

Het tonen van oefeningen beneden het niveau

Oefeningen welke bewust beneden het niveau worden getoond worden beoordeeld met maximaal een 4,5 in het betreffende onderdeel, het cijfer voor moeilijkheidsgraad wordt met 0,5 verminderd, ook het cijfer voor choreografie wordt met 0,5 verminderd.

Dit is bijvoorbeeld zo bij het duidelijk minder dan 20 meter verzamelde stap of uitgestrekte stap tonen. Of minder dan de verplichte 15 meter passage tonen. Het rijden van een halve in plaats van een hele pirouette of het bewust rijden van minder vliegende galopwisselingen in een serie zijn hier ook voorbeelden van.

Wanneer het niet kunnen rijden van het verplicht aantal vliegende galopwisselingen in een serie het gevolg is van een vergissing of doordat er verzet optreedt bij het paard dan zal het jurylid niet automatisch de cijfers voor choreografie en voor moeilijkheidsgraad omlaag brengen. Wel moet het cijfer voor het verplichte onderdeel omlaag gebracht worden en kan dit ook gevolgen hebben voor het cijfer voor rijvaardigheid en harmonie t/m de klasse Z1 en voor het cijfer voor harmonie vanaf de klasse Z2.

Fouten van de ruiter

Wanneer je het publiek probeert te beïnvloeden met handgebaren geeft dit 0,5 punt aftrek op het cijfer voor rijvaardigheid en harmonie t/m de klasse Z1 en vanaf de klasse Z2 geldt deze aftrek voor het cijfer voor harmonie. Wanneer dit vaker voorkomt wordt er 1 punt afgetrokken van dit cijfer.

Wanneer je het paard probeert te beïnvloeden met de hand krijgt de ruiter/amazone voor dat betreffende onderdeel waarbij het gebeurde maximaal een 4,5. Dit geeft 1 punt aftrek op het cijfer voor rijvaardigheid en harmonie t/m de klasse Z1 en vanaf de klasse Z2 op het cijfer voor harmonie.

De verschillende klassen

De Kür op L-niveau

Als je twijfelt wat nu precies is toegestaan in een Kür op L-niveau, raden we je aan om de dressuurproeven in de klassen L1 en L2 in het dressuurproevenboekje goed na te kijken. Natuurlijk staan de verplicht te tonen onderdelen op het Kür protocol.

Toegestaan op L-niveau is bijvoorbeeld:

- Een galopwissel door de draf
- Middendraf of middengalop op gebogen lijnen / voltes
- Heen- en terugwijken (met enkele meters ertussen) om het paard goed recht te stellen

Duidelijk boven L-niveau en dus verboden in deze klasse, zijn onder meer:

- Een eenvoudige galopwissel (door de stap)
- Wendingen om de achterhand
- Het binnenkomen, halhouden en groeten vanuit galop.

De Kür op M-niveau

In een M-proef mag al weer wat meer, wat ook zichtbaar is aan de verplichte onderdelen die gevraagd worden op dit niveau.

Toegestaan op M-niveau bijvoorbeeld:

- Keertwendingen om de achterhand in stap
- Contragalop
- Schouderbinnenwaarts
- Travers

Niet toegestaan op M-niveau zijn:

- Vliegende galopwisselingen
- Eenvoudige galopwisselingen
- Enkelvoudige appuyementen in draf en galop
- Het binnenkomen, halhouden en groeten vanuit galop

De Kür op Z-niveau pony's en Z1 niveau paarden

Voor een leuke, gevarieerde proef op Z-niveau, wordt het aanbevolen om niet-verplichte onderdelen tot Z-niveau te tonen ter opluistering. Deze extra onderdelen worden technisch niet becijferd.

Ook bij de verplicht te tonen onderdelen, die dus wel technisch becijferd worden, is op Z-niveau al meer variatie mogelijk dan bij een Kür op L- of M-niveau.

Voorbeelden zijn:

- Travers (minimaal 12 meter)
- Een zigzag-appuyement in draf is toegestaan, ook bij ponyproeven op Z-niveau, bijvoorbeeld 4-8-4 of 5-10-5 meter.
- Slangenvoltes in draf of galop.

- Een dubbele volte in draf of galop (Let op! De verplichte 8m volte in de Kür op Z-niveau pony's moet getoond worden in de gevraagde galop, anders levert dit lagere cijfers op maximaal een 4,5 voor het verplichte onderdeel)

Specifiek voor de klasse Z2 pony's geldt dat de verplichte volte van 8 meter alléén getoond kan worden in de verzamelde galop. Anders wordt het betreffende onderdeel nooit hoger beoordeeld dan met een 4,5. het cijfer voor moeilijkheidsgraad wordt dan maximaal 5,5, ook het cijfer voor choreografie wordt maximaal een 5,5.

Voor de Z-klasse begrijpt iedereen wel dat passage en piaffe niet tot het Z-niveau behoren. Maar ook de volgende onderdelen zijn boven Z-niveau en dus in de klasse Z1-pony's en paarden en Z2 pony's verboden:

- Een appuyement in galop
- Pirouettes in galop, op welke manier ook gereden. Zelfs een kwart pirouette is al een kwart te veel
- Pirouette in stap (keertwending bewust meer dan 180 graden)
- Vliegende galopwisselingen

De Kür voor Junioren / klasse Z2 paarden

De FEI heeft voor de categorie Junioren een aparte Kür op muziek voorgeschreven. De verplichte onderdelen hiervan worden ook gebruikt voor de klasse Z2 paarden, de beoordeling van de klasse Z2 paarden gaat volgens het KNHS reglement. De klasse Junioren wordt beoordeeld volgens het FEI reglement en de hiervoor geldende bepalingen op de website.

In de klasse Junioren/ Z2-paarden is het in galop appuyereren naar X, het rijden van een vliegende galopwisseling en het terug appuyereren naar de lange zijde toegestaan. De schuinte is immers vrij.

Een niet correcte vliegende galopwissel aan het einde van een galopappuyement vermindert het cijfer van het galopappuyement vanaf de klasse ZZ-Zwaar/ Young Riders. In de klassen Z2 paarden/ Junioren en ZZ-Licht wordt dit meegenomen in het cijfer voor de vliegende galopwisselingen. Bij het rijden van een appuyement in galop is het toegestaan maximaal éénmaal van richting te veranderen.

Het maken van vier vliegende galopwisselingen op vier vast punten op de grote volte wordt niet als serie aangemerkt en mag dus worden getoond. Ditzelfde geldt voor vliegende galopwisselingen om de vijf sprongen of meer.

In het geval de volgende oefeningen opzettelijk worden getoond wordt het desbetreffende onderdeel aangemerkt met maximaal een 4,5 in het technische deel en maximaal een 5,5 voor zowel choreografie als moeilijkheidsgraad ongeacht of het onderdeel daarna nogmaals correct wordt uitgevoerd. :

- Een keertwending van meer dan 180 graden
- Vliegende galopwisselingen die worden gereden om de vier, drie, twee of één galopsprongen.
- Galopappuyementen (Zigzag) waarbij meer dan éénmaal van richting wordt veranderd

Schouderbinnenwaarts minder dan 12 meter getoond of binnen die 12 meter onderbroken door een volte, halve volte of wending resulteert in een laag cijfer!

De volgende oefeningen zijn niet toegestaan op dit niveau:

- Galoppirouettes
- Piaffe en passage

De Kür op ZZ-Licht niveau

Door de ruimere mogelijkheden voor het inbouwen van niet verplichte oefeningen die het niveau niet te boven gaan, kun je al veel meer variatie in de proef aanbrengen.

Echter steeds geldt, te veel van het goede is ook niet goed!

Zoals voor elk al eerder genoemd niveau geldt ook hier, onderdelen die de moeilijkheidsgraad van het gevraagde niveau te boven gaan zijn verboden, zoals:

- Passage en piaffe
- Hele pirouettes in plaats van halve pirouettes. Dus meer dan 180 graden. Voor het rijden van een halve pirouette in galop geldt overigens dat voor en na deze oefening verzamelde galop moet worden getoond. Halve- of kwart galoppirouettes vanuit en naar stap of vanuit halthouden of naar het halthouden toe mogen worden getoond maar alléén wanneer de gevraagde halve pirouette vanuit verzamelde galop ook wordt getoond. Wanneer dit laatste niet het geval is dan wordt het cijfer voor de galoppirouette maximaal een 4,5 en het cijfer voor zowel choreografie als moeilijkheidsgraad maximaal een 5,5. Bij een combinatie van de halve pirouette links en de halve pirouette rechts moeten er minimaal 3-4 galopsprongen tussen beide halve pirouettes getoond worden om een goed cijfer te kunnen halen voor beide verplichte onderdelen.
- Zigzag in galop met meer dan één verandering van richting
- Vliegende galopwisselingen die worden gereden om de vier, drie, twee of één galopsprongen

Een niet correcte vliegende galopwissel aan het einde van een galopappuyement vermindert het cijfer van het galopappuyement vanaf de klasse ZZ-Zwaar/ Young Riders. In de klassen Z2 paarden/ Junioren en ZZ-Licht wordt dit meegenomen in het cijfer voor de vliegende galopwisselingen.

De Kür voor Young Riders / ZZ-Zwaar

De FEI heeft voor de categorie Young Riders een aparte Kür op muziek voorgeschreven. Dit protocol wordt tevens gebruikt voor de klasse ZZ-Zwaar, de beoordeling van de klasse ZZ-Zwaar paarden verloopt via het KNHS reglement ondanks dat het FEI protocol wordt gebruikt. De klasse Young Riders wordt verreden volgens het FEI reglement en de bepalingen gepubliceerd op de website.

De moeilijkheidsgraad van de proeven voor de categorie Young Riders is wat betreft de opgenomen onderdelen vergelijkbaar met het Lichte Tour niveau, maar dan wel uitgaande van de Prix St Georges. Dit betekent dat oefeningen van de Lichte Tour die wel in de Intermédiaire I zijn opgenomen maar niet in de Prix St Georges worden gerekend als niet toegestane verrichtingen.

Zigzag-appuyement zijn toegestaan, zowel in draf als in galop.

Een fout in de vliegende galopwisseling aan het einde van een appuyement wordt meegenomen in het cijfer van het appuyement.

Voor het rijden van halve pirouettes in galop geldt dat voor en na deze oefening verzamelde galop getoond moet worden. Galoppirouettes uit en naar stap of vanuit halthouden of naar het halthouden toe mogen worden getoond maar alléén wanneer de gevraagde halve pirouette vanuit verzamelde galop ook wordt getoond Wanneer dit laatste niet het geval is dan wordt het cijfer voor de galoppirouette maximaal een 4,5 en het cijfer voor zowel choreografie als moeilijkheidsgraad maximaal een 5,5. Bij een combinatie van de halve pirouette links en rechts moeten er minimaal 3-4 galopsprongen tussen beide pirouettes getoond worden om een goed cijfer te kunnen halen voor beide verplichte onderdelen.

Schouderbinnenwaarts links en rechts moet nog steeds minimaal 12 meter zonder onderbreking getoond worden.

In het geval de volgende oefeningen opzettelijk worden getoond wordt het desbetreffende onderdeel aangemerkt met maximaal een 4,5 in het technische gedeelte en maximaal een 5,5 voor zowel choreografie als moeilijkheidsgraad. Ongeacht of het onderdeel daarna nogmaals correct wordt uitgevoerd:

- Een galoppirouette van meer dan 180 graden (wordt de pirouette bijvoorbeeld alleen op de linker hand zo gereden), dan wordt alleen deze pirouette zo beoordeeld (ongeacht verder goed uitgevoerde pirouettes naar links) en andersom wanneer dit alleen rechtsom zo wordt uitgevoerd
- Vliegende galopwisselingen in series van twee en één (deze beoordeling geldt dan voor alle series, ook als er verder correcte series worden uitgevoerd)
- Onderdelen die niet zijn toegestaan; piaffe en passage.

De Kür op Lichte Tour (FEI Intermediate I Freestyle) niveau

Als gesproken wordt een Kür op muziek voor het Lichte Tour niveau, wordt altijd bedoeld de FEI Kür die is gebaseerd op de Intermédiaire I. Dit wordt beoordeeld volgens het KNHS reglement.

In de Lichte Tour Kür heb je de mogelijkheid creatief te werk te gaan omdat nog slechts zeer specifieke oefeningen verboden zijn.

Voor het rijden van de pirouettes in galop geldt ook hier weer dat voor en na deze oefening verzamelde galop getoond moet worden. Galoppirouettes vanuit of naar stap of vanuit of naar halthouden mogen worden getoond maar alléén wanneer de gevraagde pirouette vanuit verzamelde galop ook wordt getoond Wanneer dit laatste niet het geval is dan wordt het cijfer voor de galoppirouette maximaal een 4,5 en het cijfer voor zowel choreografie als moeilijkheidsgraad maximaal een 5,5. Bij een combinatie van de pirouette links en rechts moeten er minimaal 3-4 galopsprongen tussen beide pirouettes getoond worden om een goed cijfer te krijgen voor beide verplichte onderdelen.

Schouderbinnenwaarts links en rechts moet nog altijd minimaal 12 meter zonder onderbreking getoond worden.

Een fout in de vliegende galopwisseling aan het einde van een appuyement wordt meegenomen in het cijfer van het appuyement.

In het geval de volgende oefeningen opzettelijk worden getoond wordt het desbetreffende onderdeel aangemerkt met een 4,5 in het technische deel en maximaal een 5,5 voor zowel choreografie als moeilijkheidsgraad. Ongeacht of het onderdeel daarna nogmaals correct wordt getoond:

- Een galoppirouette van meer dan 360 graden (wordt de pirouette bijvoorbeeld alleen op de linker hand zo gereden), dan wordt alleen deze pirouette zo beoordeeld (ongeacht verder goed uitgevoerde pirouettes naar links) en andersom wanneer dit alleen rechtsom zo wordt uitgevoerd
- Galopwisselingen om de pas
- Piaffe en passage.

De Kür op Zware Tour niveau

Als gesproken wordt over een Kür op muziek voor het Zware Tour niveau wordt altijd bedoeld de FEI Grand Prix Kür. Dit wordt beoordeeld volgens het KNHS reglement. Bij een Grand Prix-Kür mag eigenlijk alles getoond worden, zolang het tenminste als natuurlijke beweging kan worden aangemerkt. Wat je in je Kür niet mag laten zien zijn bijvoorbeeld: schoolsprongen boven de grond (bijv. Levade), Spaanse pas, of galop achterwaarts.

Een fout in de vliegende galopwisseling aan het einde van een appuyement wordt meegenomen in het cijfer van het appuyement.

Meer dan een dubbele galoppirouette betekent een 4,5 voor de pirouette naar deze zijde (ook als er verder nog wel correcte galoppirouettes naar deze zijde worden uitgevoerd en tevens maximaal een 5,5 voor zowel choreografie als moeilijkheidsgraad.

Voor het rijden van de pirouettes in galop geldt ook hier weer dat voor en na deze oefening verzamelde galop getoond moet worden. Galoppirouettes vanuit of naar stap of vanuit of naar halthouden of vanuit of naar piaffe of passage mogen worden getoond maar alléén wanneer de gevraagde pirouette vanuit verzamelde galop ook wordt getoond. Wanneer dit laatste niet het geval is dan wordt het cijfer voor de galoppirouette maximaal een 4,5 en het cijfer voor zowel choreografie als moeilijkheidsgraad wordt maximaal een 5,5. Bij een combinatie van de pirouette links en rechts moeten er minimaal 3-4 galopsprongen tussen beide pirouettes getoond worden om een hoog cijfer te krijgen voor beide verplichte onderdelen.

Appuyementen in passage zijn inmiddels gemeengoed geworden. Aan de technische kant worden appuyementen in passage beoordeeld bij het cijfer voor passage, niet bij het cijfer voor appuyementen.

Piaffe en piaffe-pirouettes krijgen altijd een technisch cijfer voor piaffe, elke keer dat het getoond wordt, als aanvulling op de gevraagde piaffe met een minimum van 10 passen recht. Wanneer je het verplichte onderdeel niet toont maar alléén de piaffe -pirouette dan kan het eindcijfer voor piaffe niet hoger zijn dan een 4,5 en voor zowel choreografie als moeilijkheidsgraad kan maximaal een 5,5 gegeven worden.

Passage en passage–appuyementen krijgen altijd een technisch cijfer voor passage, elke keer dat het getoond wordt als aanvulling op de gevraagde passage met een minimum van 15 meter rechtuit. Ontbreekt het verplichte onderdeel passage en toon je alléén een

appuyement in passage, dan kan het eindcijfer niet hoger zijn dan 4,5 voor het onderdeel passage en maximaal een 5,5 voor zowel choreografie als moeilijkheidsgraad.

Wat wordt er beoordeeld in het artistieke deel van het Kür-protocol

Een Kür-protocol bestaat uit twee delen: een technische en een artistieke helft.

Op de ruimte voor het technische gedeelte kan een jurylid de waardering voor de technische uitvoering van de verplichte onderdelen kwijt.

Op de ruimte voor het artistieke gedeelte van het protocol waardeert het jurylid de artistieke waarde van de proef. Het toekennen van decimalen is toegestaan in het artistieke deel.

Het artistieke deel wil zeggen: de choreografie en originaliteit, de moeilijkheidsgraad en de afstemming tussen het genomen risico en de africhtinggraad van je paard of pony, de muziekkeuze en natuurlijk de harmonie tussen ruiter en paard en het ritme, de energie, de zuiverheid en de elasticiteit van de bewegingen.

De volgende onderdelen worden beoordeeld;

1. De impuls, regelmaat en soepelheid van de gangen
2. Rijvaardigheid en de harmonie tussen ruiter en paard t/m de klasse Z1 en harmonie vanaf de klasse Z2
3. Choreografie, verdeling over de rijbaan en originaliteit
4. De goed afgewogen moeilijkheidsgraad
5. De muzikale interpretatie en de muziekkeuze

Het beoordelen van een Kür is niet eenvoudig. Een jurylid moet gelijktijdig onmiddellijk een verplichte oefening herkennen en zijn technische waardering uitspreken, maar ondertussen ook oog houden voor het geheel.

De overeenkomsten tussen het ritme van bewegen van het paard en het ritme van de muziek moeten worden herkend.

De symmetrie en logica van de proef moeten in de gaten worden gehouden.

De bijzondere overgangen in de muziek en in de proef moeten worden opgemerkt.

En tegelijkertijd moet bovendien ook nog de moeilijkheidsgraad worden gewaardeerd.

Een goede schrijver om de jury te assisteren is daarom ook erg belangrijk voor een jurylid.

Waarom zijn de punten vaak hoger in een Kür op Muziek?

De punten in een Kür vallen in het algemeen hoger uit dan de punten in een voorgeschreven "klassieke proef" uit het dressuurproevenboekje zonder muziek.

Dit komt doordat het in de praktijk gemakkelijker is een paar tiende procenten meer te halen voor de artistieke waardering, dan de technische waardering met enkele tienden van procenten op te vijzelen. De soms relatief hoge artistieke waardering beïnvloedt het cijferbeeld gunstig.

Bovendien kunnen onderdelen die minder zijn uitgevoerd opnieuw worden gereden waardoor het eindcijfer voor dat onderdeel mogelijk kan worden gecompenseerd.

Hoe zit het met de choreografie

Belangrijke algemene uitgangspunten voor de choreografie zijn:

- Alle onderdelen moeten door de jury te beoordelen zijn.
- De proef moet symmetrisch en logisch zijn opgebouwd.
- De rijbaan dient goed verdeeld te worden.
- Een proef dient het liefst enkele originele lijnen te bevatten.
- Te veel overgangen en tempowisselingen maken een proef onrustig, dit kan beter worden vermeden.

Een mooie proef, is zowel verrassend als enigszins voorspelbaar.

Een proef kan verrassend zijn door een origineel begin en slot, door een onverwachte flitsende uitgestrekte galop op de A-C lijn recht op de jury af, of juist daar vandaan, door een onverwachte goed gereden overgang of door een muzikaal grapje. Verrassend kunnen ook tweede hoefslaglijnen zijn, of andere lijnen die van de gebruikelijke hoefslag of hoefslagfiguren afwijken.

Maar voorspelbaar moet een Kür ook zijn, in die zin dat de oefeningen die op de linkerhand getoond worden op de rechterhand het mooist tot hun recht komen wanneer ze daar symmetrisch op identieke wijze worden uitgevoerd. De jury herkent dan de vloeiende bewegingen in de proef en dient de waardering hiervoor in het cijfer tot uiting te brengen.

Het inlassen van veel overgangen verhoogt weliswaar de moeilijkheidsgraad van de proef, maar meestal is dit toch niet aan te raden. Bovendien betekenen overgangen in principe ook muziekwisselingen. Als de overgangen niet vloeiend worden uitgevoerd en uitstekend passen in de opbouw van de muziek wordt een proef er heel snel rommelig door. Al te veel muziekwisselingen maken een proef ook snel onrustig. Het is helemaal niet erg om een lange zijde 'niets' te doen en gewoon impulsief verzameld te draven of te galopperen: dat geeft ruiter en paard de kans op gang te komen, in het ritme van de proef te komen en een vloeiende beweging in gang te zetten.

Een gouden regel bij het samenstellen van een proef is:

Liever te gemakkelijk, met een lagere moeilijkheidsgraad, maar technisch perfect uitgevoerd, dan te hoog gegrepen, waardoor de uitvoering technisch niet correct zijn kan.

Elk onderdeel moet uitgevoerd worden op een plaats die het mogelijk maakt dat de jury dit ook goed kan beoordelen. Een uitgestrekte stap van de jury af op de A-C lijn of de lange zijde, is voor de jury minder goed te beoordelen dan een uitgestrekte stap op de diagonaal of op een slangenlijn naar de jury toe.

Een appuyement of schouderbinnenwaarts op de E-B lijn of op de diagonaal is, met uitsluitend juryleden op de korte zijde, al helemaal niet te beoordelen.

Wat is van belang bij het artistieke gedeelte op het protocol?

Er worden bij het artistieke gedeelte cijfers gegeven voor de volgende onderdelen:

De impuls, regelmaat en soepelheid

Dit onderdeel omvat de impuls, takt, het ritme en de regelmaat van de gangen, de ontspanning en souplesse in de bewegingen zoals beschreven in het "scala".

Negatief beoordeeld wordt hier onder meer onregelmatigheden in de bewegingen, matige of geen buiging in de zijgangen, enz.

De harmonie tussen ruiter en paard (bij viertallen: in carrouselverband)

Dit onderdeel omvat de rijvaardigheid en harmonie zoals omschreven in de uitleg behorend bij dit betreffende onderdeel van de reguliere dressuurproeven. Daarbij gaat het om het gevoel van de ruiter en de manier waarop wordt ingewerkt op het paard. Het op een sympathieke en paardvriendelijke wijze oplossen van problemen tijdens de proef valt hieronder, net als het correct gebruiken van hulpmiddelen (sporen en zweep). Als op de juiste wijze wordt ingewerkt door de ruiter, komt dat de ontspanning van het paard en de ontvankelijkheid van de hulpen ten goede. Het paard heeft vertrouwen in de ruiter en is daardoor oplettend en van goede wil. In de Kür op muziek wordt hierin ook de houding en zit van de ruiter meegenomen en het correct geven van de hulpen. De ruiter geeft deze op het juiste moment en correct gedoseerd. Het doel is het nastreven van de begrippen uit het scala. Alle oefeningen moeten worden uitgevoerd zonder duidelijk zichtbare inspanning van de ruiter.

Hier wordt gelet op het algemene, plezierige beeld dat ruiter en paard uitstralen.

Negatief beoordeeld kunnen worden:

- Slecht zitten of inwerken.
- Rijtechnische problemen, bijvoorbeeld fouten of storingen tijdens de grijze zones.
- Een open mond.
- Tong uit de mond.
- Verzet of andere tekortkomingen.

De choreografie en de verdeling over de rijbaan

Dit onderdeel omvat de gelijkmatige verdeling van de rijbaan, de herkenbaarheid van de gevolgde lijnen, de originaliteit en de vindingrijkheid ten aanzien van de inhoud van het programma.

Hier wordt gekeken naar symmetrie van de Kür, de logische opbouw en de creativiteit van de proef.

Negatieve beoordelingspunten kunnen zijn:

- Het te veel op de hoefslag rijden.
- Het rijden van onherkenbare lijnen.
- Een onlogische opbouw of volgorde van de onderdelen.
- Geen mooie rijbaanverdeling.

Goed afgewogen moeilijkheidsgraad

Dit onderdeel omvat de antwoorden op de vragen:

- Is de moeilijkheidsgraad goed afgewogen en is het risico aangepast aan het opleidingsniveau van het paard?
- Hoe is de aaneenschakeling van de verplichte onderdelen, de combinaties van verplichte onderdelen, de herhalingen en eventueel niet-verplichte onderdelen?
- Is er aandacht voor en behoud van de oefeningen zoals omschreven in de reguliere proeven?

Het is niet mogelijk om het beoordelen van de moeilijkheidsgraad los te zien van de andere scores in zowel het technische als het artistieke deel op het protocol. Er is een nauw verband tussen de moeilijkheidsgraad en de technische uitvoering. Gebrek aan kwaliteit bij de uitvoering van de beweging wordt beschouwd als een tekortkoming in de prestatie. Dit neem je dan ook mee in de punten voor de moeilijkheidsgraad. Het punt gaat hierdoor omlaag. Moeilijke dingen perfect uitgevoerd scoren, slecht uitgevoerd halen ze het cijfer naar beneden.

Aan de basisvereisten van de Kür wordt voldaan als de ruiter alles laat zien van de verplichte onderdelen. Als ruiter kun je de moeilijkheidsgraad omhoog brengen waardoor je een hogere score kunt krijgen. Natuurlijk alleen wanneer technisch goed uitgevoerd.

Enkele voorbeelden waar je de moeilijkheidsgraad in kunt zoeken bij een Kür op Z2-niveau (paarden) en hoger, zijn bijvoorbeeld:

- Het afwisselen van vliegende galopwisselingen en eenvoudige galopwissels in een slangenvolte of ander figuur.
- Het maken van een vliegende galopwissel van contragalop naar contragalop.
- Het rijden van uitgestrekte galop op een lange zijde in contragalop.
- Het rijden van oefeningen zoals schouderbinnenwaarts en travers op de tweede hoefslag of op de A-C lijn.
- Het rijden van bepaalde overgangen, zoals vanuit de stap vertrekken in uitgestrekte draf, halthouden na middengalop of uitgestrekte galop.
- Het correct tonen van extra onderdelen zoals middendraf op de grote volte of (keert)wendingen om de achterhand in verzamelde stap.
- Het rijden van verruiming op halve diagonalen.
- Het inzetten van appuyementen of schouderbinnenwaarts vanaf een rechte lijn in plaats van vanuit de wending.
- Het rijden van galopwissels op de A-C lijn recht op de jury af.
- Het inzetten van een drafappuyement van K naar X, op X aan galopperen en het appuyement in galop vervolgen.
- Meer tonen dan minimaal wordt gevraagd bij het verplichte onderdeel; zoals meer dan het minimale aantal vliegende galopwisselingen.
- De plek waarop je de oefening uitvoert moeilijker te maken dan in de reguliere proeven zoals richting c of richting de uitgang.
- Verplichte oefeningen wanneer mogelijk en toegestaan met elkaar te combineren. Bijvoorbeeld een appuyement in draf op laten volgen door een appuyement in passage. Of door de verschillende series van vliegende galopwisselingen op elkaar te laten volgen / te combineren.
- Moeilijke overgangen elkaar op te laten volgen. Bijvoorbeeld door overgangen van stap of halthouden op te laten volgen door een serie van vliegende galopwisselingen. Of passage en piaffe direct te laten volgen op de stap. Of een piaffe te laten volgen op een uitgestrekte galop, een uitgestrekte galop op een galoppirouette, etc.

Negatief beoordeeld kunnen worden:

- Een 'te klassieke' proef (lijkt te veel op de verplichte proeven uit het proevenboekje).
- Een te simpele samenstelling.
- Een te moeilijke samenstelling en daardoor het slecht uitvoeren van de verplichte oefeningen.

- Een onlogische volgorde of aaneenschakeling.
- Het te vaak en/of te snel wisselen van overgangen en onderdelen.
- Het herhaaldelijk uitvoeren van oefeningen op een plaats die beoordelen niet of moeilijk mogelijk maakt.

De muzikale interpretatie en muziekkeuze

Dit onderdeel omvat de overeenstemming tussen de gangen van het paard en het ritme van de gekozen muziek. Ook de overeenstemming tussen de overgangen in de muziek en die van je paard in de proef, de algemene indruk van de muzikale uitvoering en de dressuurmatige uitvoering. En de vraag of er een goed muzikaal (intro) begin en slot van de Kür is.

Zorg dat je voldoende variatie in de muzikale fragmenten aanbrengt (steeds herhaling kan eentonig werken), zonder dat je het overdrijft en het te hectisch en fragmentarisch wordt. Het is belangrijk dat je muziek dynamisch is om de expressiviteit van bepaalde bewegingen of oefeningen te benadrukken. Met herhaling van melodische lijnen in de muziek kun je de herkenbaarheid vergroten.

Over het algemeen wordt een hoog cijfer gegeven voor muziek die één geheel is, in één genre, mooie overgangen heeft en liefst ook nog accentueert in de tempoversterkingen.

Negatief beoordeeld worden bijvoorbeeld:

- Slecht gekozen ritmische muziek.
- Te veel achtergrondmuziek.
- Geen goede muzikale overgangen die overeenstemmen met het rijden.
- Een gebrek aan samenhang in de muziek.
- Het ontbreken van een mooi intro.
- Het plotseling afbreken van de muziek tijdens overgangen en aan het slot zonder slottune.

Als tijdens de Kür de muziek hapert of er geheel mee stopt en er is kennelijk geen reserve exemplaar aanwezig, dan vervolgt de jury de technische beoordeling. Na afloop van de proef overleggen de juryleden over het te geven muziekcijfer. Duidelijk is dat dit nooit erg hoog kan zijn.

De Kür op muziek zorgt, in tegenstelling tot de klassieke proeven, op een wedstrijd voor een afwisselend beeld. De afwisseling geldt niet alleen de opeenvolging van oefeningen, de moeilijkheidsgraad en de choreografie, maar natuurlijk ook de muziek. De muziek dient geen achtergrondmuziek te zijn. Een Kür is een proef **op** muziek en niet **met** muziek!

Of iemand 'leuke' muziek heeft gekozen voor zijn proef, is voor geen enkel jurylid een vraag. Smaak is zeer persoonlijk en de persoonlijke smaak hoort bij het jureren achterwege te blijven.

Natuurlijk heeft elk jurylid zijn voorkeuren en zal het zelfs voorkomen dat een bepaald muziekstuk hem of haar echt ontroert, maar dat is geen maatstaf voor de beoordeling.

De essentiële vraag bij een muziekkeuze is of het type muziek bij jullie uitstraling als combinatie passen.

Het horen van bekende muziek, of zelfs het zien van bekende figuren, hoort ook niet negatief de beoordeling te beïnvloeden. Misschien is de originaliteit niet groot, maar de hamvraag is en blijft: past deze muziek bij de combinatie en bij de manier van bewegen van het paard!

Een jury zal een goed bij het tijdstip en de omgeving passende Kür die goed bij de combinatie passen voor wat betreft de muziekkeuze en originaliteit hoog dienen te waarderen!

Eén stijl

Het is veel werk om één mooi muziekstuk te vinden waar de ritmes van stap, draf en galop en voor de Grand Prix-Kür dan ook nog de passage en piaffe, mooi op passen. Sommige paarden hebben zo'n verheven draf, dat de takt van hun draf bijna gelijk is aan de driekwartsmaat van de galop. Dat maakt het enerzijds eenvoudiger om naar één muziekstuk te zoeken, maar anderzijds is het de vraag of dat in het algemeen wel aan te bevelen is. Eén stuk kan gemakkelijk saai en langdradig worden.

Een Kür zal dus meestal meerdere muziekstukken bevatten, waarbij wel aangeraden wordt de verschillende stukken in dezelfde stijl te kiezen.

De muziek van een Kür in één genre moet een stuk hoger gewaardeerd worden dan die van een Kür met bijvoorbeeld een stukje klassiek, afgewisseld met hardrock en soft pop. Dit laatste bevordert de eenheid van een proef bepaald niet.

Eén bezetting

Voor wat betreft de eenheid in muziekgenre, moet ook gelet worden op het soort orkestbezetting.

Veel Kürren worden samengesteld uit symfonische soft pop.

Het is niet mooi wanneer een zware, grote orkestbezetting wordt afgewisseld met een zeer kleine orkestbezetting. Kortom, een drafreprise begeleid door een enkele piano, gevolgd door een bombastische galopreprise waarbij een compleet orkest een flinke partij meeblaast, is een schoolvoorbeeld van hoe het niet zou moeten.

Ritme

De muziek kan voor jou als ruiter ondersteunend werken voor het ontwikkelen van je gevoel voor ritme van de muziek en de takt van beweging van je paard.

Heel mooi is het wanneer de getoonde bewegingen van het paard synchroon samenlopen met het ritme van de muziek. Maar dit principe hoeft ook niet te worden overdreven.

Nemen we als voorbeeld de draf.

De draf is een tweetaktbeweging. Maar niet alleen de takt is bepalend, ook de manier van bewegen van het paard. Als je vrij snelle muziek kiest met zowel een 'beat' op het linkervoorbeen als op het rechtersvoorbeen, dan zal dit zeer impulsief, maar misschien zelfs hectisch en, nog erger, gespannen kunnen overkomen. Als je een muziekritme kiest met een rustiger 'beat' op één van de twee voorbenen, dan zal er meer rust van het geheel uitgaan.

Het kan vaak mooi zijn om bijvoorbeeld een enigszins vrij ritme te hebben op de korte zijdes, terwijl de muziek duidelijk ritmischer wordt tijdens het van hand veranderen en het uitstrekken.

De stap is altijd een rustpunt in de kür.

Voor dit viertaktritme kun je muziek kiezen zonder duidelijke maat, maar bijvoorbeeld ook muziek met een zachte drum als maat. Het is heel goed mogelijk om in de stap naar een zekere climax aan het eind toe te bouwen met aanzwellende muziek of muziek die een duidelijker ritme krijgt, om de overgang naar weer een sneller gedeelte van de Kür voor te bereiden.

Voor de drietakt van de galop, is het in de praktijk veruit het gemakkelijkst om goede muziek te vinden.

Het beste is om niet te vlakke muziek te kiezen, het liefst ritmische muziek, en dan ook nog in het gekozen 'thema', zoals bijvoorbeeld een Beatles-medley, allemaal jazzy stukken of orkestrale muziek. Wanneer je muziek in een 'thema' gebruikt en deze mooi verwerkt in een proef met een zekere opbouw, vertelt de proef als het ware een verhaal. Dit komt altijd over en de jury dient dit als positief in de beoordeling mee te nemen.

Tempoversterkingen

Er is bijna geen paard dat niet heel licht versnelt in de beweging bij gevraagde verruimingen. Technisch is dit echter niet juist en een muziekstuk houdt ook één maat aan.

Vertragingen of versnelling in het afspelen van de muziek bij tempowisselingen, wordt afgeraden. Een aanzwellend muziekstuk (crescendo) is toepasselijk bij tempoversterkingen, zoals het uitstrekken van de draf.

Overgangen

De overgangen in een Kür zijn een hoofdstuk apart.

Het mooiste is om de twee verschillende opeenvolgende ritmes van de muziek professioneel te laten 'mengen' en daar enige seconden de tijd voor te nemen. Dat geeft dan in een proef ook de indruk dat je rustig de tijd hebt om de overgang te rijden.

Overgangen mogen in een vrije proef natuurlijk op alle plaatsen die maar verzonnen kunnen worden gemaakt worden. Toch zijn herkenbare punten in de rijbaan vaak mooier voor een duidelijk gemarkeerde overgang, die daarmee als bewust gewenst en niet als 'toevallig' of 'per ongeluk' gemaakt overkomt.

De praktijk van een Kür

De volgende adviezen zijn voornamelijk voor deelnemers van toepassing, maar uiteraard is het goed als juryleden ook van de praktische kanten van het maken van een Kür op de hoogte te zijn.

Enkele adviezen:

- Sommige deelnemers laten de muziek pas beginnen na het binnenrijden en groeten. Dat is uiteraard toegestaan, maar zulke deelnemers missen wel een kans: de kans om attentie te vragen met een speciale 'openingstune' voor hun optreden bij het binnenkomen. Tijdens het groeten zelf kan eventueel de nieuwe muziek van de proef vast zachtjes worden ingespeeld. Dat kan heel mooi zijn, althans wanneer de muziek zo subtiel hoorbaar is dat de aandacht niet van het groeten wordt afgeleid. Ook kan het groeten zelf door 'eigen' muziek worden begeleid.
- Voor het binnenkomen is een muziekstuk met een duidelijk eind het mooiste. Vind je zo'n stuk niet, zoek dan een mooi eind op een andere plaats in het muziekstuk, draai het stuk terug en kijk of hier een acceptabel begin gevonden kan worden.
- Ook de stap- draf- en galopreprise kun je op soortgelijke manier opbouwen, waarbij van het slot wordt uitgegaan en dan wordt teruggespoeld naar een goed begin. Een proef moet bij het rijden naar een aanzwellend hoogtepunt en slot worden opgebouwd. Bij het samenstellen van de muziek, werk je andersom: je begint bij het slot!
- Wie veel korte reprises in een Kür heeft met veel tempowisselingen en overgangen, heeft misschien een hoge moeilijkheidsgraad, maar maakt het zich niet gemakkelijk, ook niet bij het samenstellen van de muziek, die dan noodzakelijkerwijs ook veel moet wisselen. Dat is in principe af te raden: het komt meestal rommelig en onrustig over. Eenvoud is het kenmerk van het ware, ook bij de muziek. Ook voor kunstgrepen zoals bellen, trommels, toeters en kerkklokken om het ritme te accentueren of begin en slot aan te duiden, geldt: met mate!

Algemene eisen: het Wedstrijdreglement Dressuur

Natuurlijk zijn er ook algemene (reglementaire) eisen waaraan elke Kür moet voldoen, op elk niveau. Deze eisen kun je terugvinden in het wedstrijdreglement dressuur artikel 141.

Teamdressuur; Pas-de-deux en viertallen Kür op muziek

Voor Teamdressuur; Pas-de-deux en viertallen Kür op muziek geldt al het voorgaande. Hieronder wordt specifiek aandacht besteed aan deze vormen en de uitzonderingen. Voor de choreografie voor een pas-de-deux-Kür en een viertal-Kür geldt ook weer in het bijzonder dat de proef goed beoordeeld moet kunnen worden. Samenstellers van zo'n proef worstelen altijd met de vraag hoeveel onderdelen ze individueel synchroon kunnen uitvoeren en hoeveel onderdelen ze carrouselmatig moeten uitvoeren. Er is één vuistregel: het carrouselmatige dient altijd de overhand te hebben. Een jurylid heeft in één oogopslag oog voor vier paarden die met enen, tweeën of vieren in colonne een schouderbinnenwaarts uitvoeren, maar kan bijvoorbeeld tegelijkertijd gereden keertwendingen in vier hoeken van de baan nauwelijks overzien.

Wanneer er een verplicht aantal meters in colonne met tweeën (het 'beugel aan beugel' rijden) wordt voorgeschreven, dan moet dit aantal meters dus achter elkaar worden uitgevoerd, zonder splitsingen. In colonne met tweeën rijden wil immers zeggen: met tweeën naast elkaar rijdend, op een paard- of ponylengte afstand gevolgd door de volgende twee. In colonne met tweeën rijden in schouderbinnenwaarts of travers wordt uiteraard ook gerekend als het in colonne rijden. Hier worden dus twee technische cijfers voor gegeven: voor de schouderbinnenwaarts of travers en voor het in colonne rijden.

Bij het met vieren rijden, gaat het verplichte minimum aantal meters niet op het moment van formeren tellen, maar op het daadwerkelijke moment van het met vieren rijden, dus beugel aan beugel.

Wanneer twee of drie juryleden een pas-de-deux of viertalproef beoordelen, dan is het de bedoeling dat deze juryleden gezamenlijk vanaf C beoordelen en één protocol laten schrijven. Het is praktisch onmogelijk om bij pas-de-deux of viertal-proeven in de gaten te houden of elk deelnemend paard alle oefeningen linksom (schouderbinnenwaarts, keertwendingen) ook daadwerkelijk eveneens rechtsom heeft getoond. Daarom is het niet verplicht dat alle paarden naar beide kanten bijvoorbeeld de zijgangen tonen. Het is echter wel aan te raden, omdat het de moeilijkheidsgraad verhoogt.

Het koppaard van een Kür-viertal hoeft niet de hele proef koppaard te blijven en hoeft de proef ook niet af te sluiten als koppaard. De deelnemers hebben in hun choreografie dus de nodige vrijheid.

De optoming in een pas-de-deux en een viertal-Kür is vrijer dan in een individuele Kür, vanwege het nagestreefde show-effect. Kijk hiervoor in het wedstrijdreglement. Het gebruik van beenbescherming (**niet zijnde bandages**) en/of springschoenen o.i.d. en voortuigen zijn toegestaan. Het rijden met stang en trens is toegestaan voor viertallen paarden en Pas de Deux-teams in de klasse Z en ZZ wanneer iedere deelnemende combinatie Z- of hoger startgerechtigd of geklasseerd is. Zelfs corsages zijn toegestaan. Een organisatie kan vraagprogramma's op dit punt eventueel iets aanpassen. Een jurylid moet natuurlijk altijd op de hoogte zijn van de bijzondere bepalingen die de vraagprogramma's eventueel vermelden.

De muziek bij een pas-de-deux of viertal is altijd het resultaat van gemiddeldes. Het best bewegende paard kan het best als richtlijn gelden, dat is waarschijnlijk toch een blikvanger die de ogen naar zich toetrekt. Als hij dan ritmisch op de muziek beweegt, is de indruk des te positiever.

Bij de diverse verplichte onderdelen staan minimale voorwaarden genoemd op het protocol. Wanneer achter een verplicht onderdeel een aantal meters staat vermeld dan dient dit aantal meters ononderbroken te worden getoond.

Algemene eisen Teamdressuur: het reglement

Soms wordt in een vraagprogramma voor een bepaalde wedstrijd afgeweken van sommige bepalingen.

Het is voor wedstrijdorganisaties toegestaan om rubrieken uit te schrijven voor teamdressuur anders dan de reguliere afdelingsdressuur (vier- en zestallen). Onder teamdressuur vallen o.a. wedstrijden Kür op muziek voor viertallen, Pas de Deux en andere vormen van Teamrijden. De wedstrijdorganisatie bepaalt het niveau van de proeven/de uit te schrijven klassen en geeft in het vraagprogramma aan waar de deelnemers de te verrijden proeven kunnen verkrijgen. De wedstrijdorganisatie kan ook in het vraagprogramma een doelgroep definiëren. Er worden geen prestatiepunten bijgehouden. Voor deze rubrieken gelden dezelfde reglementaire bepalingen als voor de reguliere wedstrijdklassen met uitzondering van de volgende bepalingen:

- Deelnemers dienen lid te zijn van de KNHS.
- Een startpas met het desbetreffende paard is niet verplicht.
- Het paard waarmee wordt deelgenomen moet geregistreerd (Paardenpaspoort), gemeten en ingeënt zijn zoals bepaald in het Algemeen Wedstrijdreglement.
- Er bestaat geen verplichting tot het dragen van wedstrijdkleding. Het is verplicht een veiligheidscape en rijlaarzen/combinatie van jodphurschoenen met gelijkkleurige gladlederen chaps te dragen.
- Deelname door deelnemers, die al een klassering hebben in de reguliere klassen, staat vrij.

Specifieke bepalingen voor Kür op muziek voor viertallen en Pas-de-Deux (pony's en paarden):

- Viertallen en Pas de Deux-teams dienen te worden samengesteld afhankelijk van het gestelde in het vraagprogramma.
- Het viertal/Pas de Deux-team bepaalt zelf in welke klasse er wordt gestart.
- Optoming en kleding:

Het gebruik van beenbescherming (**niet zijnde bandages**) en/of springschoenen o.i.d. en voortuigen zijn toegestaan. Het rijden met stang en trens is toegestaan voor viertallen paarden en Pas de Deux-teams in de klasse Z en ZZ wanneer iedere deelnemende combinatie Z- of hoger startgerechtigd of geklasseerd is. Zelfs corsages zijn toegestaan. Een organisatie kan vraagprogramma's op dit punt eventueel iets aanpassen. Een jurylid moet altijd op de hoogte zijn van de bijzondere bepalingen die de vraagprogramma's eventueel vermelden. Voor het overige zijn de officiële wedstrijdreglementen van toepassing. De voorgeschreven proeven uit het dressuurproevenboekje voor de verschillende klassen worden gebruikt.

Kijk voor alle reglementaire bepalingen in het wedstrijdreglement dressuur en lees altijd goed de bepalingen in het vraagprogramma van de desbetreffende wedstrijd.